

Prof. dr Antun Bauer
direktor muzeja
Zagreb

Drug

Dragutin Ž a n i ć
predsjednik Narodnog odbora

V i n k o v c i

Predmet: Realizacija galerije
u Vinkovcima - prijedlog

Cijenjeni družo predsjedniče. Prigodom nedavnog boravka u Vinkovcima u razgovoru sa kolegama u muzeju i sa kolegom Kopicem ponovno sam potaknuo pitanje galerije u Vinkovcima. Osnovao sam galerije u Osijeku i Vukovaru, jer sam smatrao da su toj sredini ove ustanove potrebne. Praksa je pokazala, da ove galerije ne samo da su bile potrebne, nego su u toj sredini i ostvarile jedan intenzivan likovni život i dale svoj doprinos likovnom odgoju naročito omladine. Mislim da je izvan sumnje, da je takva jedna umjetnička galerija i kulturnom životu Vinkovaca danas već jedna prijevremena potreba. Mislim, da ni Vinkovci ne bi smjeli u tome zaostati za ostalim našim gradovima, koji velikim dijelom ovakve galerije već imaju.

Zato se, družo predsjedniče, obraćam na Vas sa molbom, da Vi sa Vaše strane potaknete realizaciju ovakve galerije u Vinkovcima. Mislim, da ćete time najbolje označiti period Vašeg predsjednikovanja i učiniti značajan doprinos kulturnom životu Vinkovaca.

Već je ranije bila postavljena perspektiva galerije u Vinkovcima i načinjeni su planovi za adaptaciju podkrovlja zgrade u kojoj je Gradski muzej. Danas bi to bili izdaci koji bi, navodno, bili u momentanoj situaciji preveliki. Postavljena je druga alternativa, da se isprazni prizemlje muzejske zgrade i da se tamo postavi i galerija i NOB zbirka. Ovo mislim da bi za galeriju bilo samo privremeno i parcijalno rješenje.

Plediram za treću alternativu, a to je stara stilska zgrada sa svodovima do gimnazije. Zgrada je sama po sebi spomenik arhitekture i to tipična arhitektura Slavonije, koja je još samo u malom broju zgrada sačuvana u Vinkovcima. Mislim, da bi ova zgrada najbolje odgovarala za smještaj galerije u Vinkovcima. Time bi se i zgrada kao objekt spasila, došla bi bolje do izražaja, a i galerija bi u toj zgradi dobila odgovarajući stilski i specifični ambijent, analogno gradskom muzeju.

Danas je u ovoj zgradi u prizemlju lokal sa slastičarnom. Pretpostavljam vjerojatnost, da bi se ovaj lokal možda mogao bez komplikacija preseliti u koju drugu zgradu, a u ovom lokalu urediti izložbeni prostor za likovne izložbe. Mislim, da bi se ovo moglo riješiti u jednom kraćem roku nego bilo koje rješenje koje je u alternativama bilo predviđeno. Vinkovci danas nemaju nigdje jedan zadovoljavajući i odgovarajući prostor za likovne izložbe. Vinkovci, dosadašnji centar kotara i grad sa znatnom kulturnom tradicijom, sa kulturnim životom, morao bi imati i mogućnost za izložbe u kojima bi se prezentirao likovni život i rezultati likovnog stvaranja vin-

kovačke sredine. U Vinkovcima živi i stvara izvjesni broj umjetnika, koji nemaju gdje izlagati. Relativno veliki broj Vinkovčana i starije i mlađe generacije, koji žive izvan Vinkovaca, stvara i izlaže značajna likovna djela, koja kraj najbolje volje u Vinkovcima nema gdje izložiti. Mislim, da je već sama ova činjenica dovoljan razlog da se jedan odgovarajući izložbeni prostor postavi kao akutni problem i kulturna potreba Vinkovaca.

U prvom katu ove zgrade su stanari. U momentanoj situaciji odlaska izvjesnog broja činovnika iz Vinkovaca mislim da bi se moglo naći rješenje za smještaj tih stanara u odgovarajuće druge stanove i u tom prostoru urediti galeriju. Vinkovci danas već raspolažu sa tolikom opusom da bi se moglo sa lakoćom načiniti izbor kvalitetnih djela sa kojima bi galerija mogla biti postavljena dovoljno reprezentativno i predstavljala bi za Vinkovce jednu novu značajnu kulturnu ustanovu.

Druže predsjedniče. Poznavajući prilike i život ne samo Vinkovaca, mogu pretpostaviti, da bi ovaj i ovakav zahvat bio "revolucionaran" zahvat za Vinkovce. Sigurno ne bi bilo zapreka i protivljenja da se uredi i sa znatno većim troškom preuredi jedna brijačnica, šusterska radiona ili buffet. Sigurno će mnogima biti u toj zgradi puno potrebnija elastičarna nego izložbeni paviljon. Nažalost je činjenica, da će za daleko manje troškove i manje izdatke za galeriju biti znatno više protivnika, nego bi se moglo i smjelo očekivati. Ipak mislim, da se nakon toliko utrošenih sredstava za dnevne i realne potrebe može polučiti i realizacija relativno manjeg izdatka za kreiranje jedne ustanove, koja je za Vinkovce jedna akutna kulturna potreba.

Da se ne bi ovi moji reci krivo shvatili od onih koji nisu upućeni u stvarno stanje u vezi sa galerijom. Kreiranje galerije u Vinkovcima ne znači stvaranje jedne nove ustanove u Vinkovcima. Ona de facto već postoji. Postoji u Vinkovcima već jedna kompletna galerija koja je rastepena po magazinima, tavanima, uredima /u najvećem broju iza ormara!/. Na sramotu i štetu kulturnog života Vinkovaca ova likovna djela neminovno propadaju. Prema tome kreiranje galerije je i obaveza, da se taj opus sačuva i da se sačuvaju znatne novčane žrtve, koje su utrošene za nabavu tih djela.

Gijenjeni druže predsjedniče. Pretpostavljam, da bi ovaj "revolucionarni" zahvat bio jedan značajni doprinos kulturnom životu Vinkovaca pa stoga upućujem ovu sugestiju lično Vama sa molbom, da ju realizirate.

U uvjerenju sam, da ćete nastojati da galeriju zaista provedete u život.

Primate, druže predsjedniče, izraz moga poštovanja

Zagreb, 26. IX 1962.

